

Izbaja vsaki dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 3 v. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 2 1/2 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink; za ovrtnice, zahteve, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K. vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, ne manj pa po 40 stot. — Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave Edinosti. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč

Naročnina znaša
za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K — na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na tedensko izdajo „Edinosti“ stane: celoletno K 5-20, pol leta 2-60
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 841-652.
TELEFON št. 1157.

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

BRZOJAVNE VESTI.

Število podpredsednikov v poslanski zbornici.

DUNAJ 13. „Deutsche Nat. Corresp.“ pravi, da se v parlamentarnih krogih proučava načrt, da se število podpredsednikov v poslanski zbornici pomnoži za dva, tako, da bi poslanska zbornica imela štiri podpredsednike. To pomnoženje smatrajo potrebno radi tega, ker se je vsled splošne volilne pravice pomnožilo tudi parlamentarno delovanje. Bržkone se pomnoži tudi število tajnikov in kvestorjev.

Nizeavstrijski deželni zbor.

DUNAJ 13. Deželni zbor je vsprejel zakonski načrt, s katerim najme dežela 18 milijonov kron v svrhu gradnje novih deželnih železnic. — Nadalje je bil vsprejet nujni predlog dr. a Luegerja in tovarišev, s katerim se deželni odbor pooblašča, da se sporazumi z dunajsko občino glede nameravane gradnje cesarjeve jubilejne bolnišnice, za katero je dunajska občina darovala 10 milijonov kron ter da poroča deželnemu zboru, kako se dežela udeleži te akcije.

Novo poslopje za vojno ministerstvo.

DUNAJ 13. Med državnim vojnim ministerstvom in dunajsko občino je sklenjena pogodba glede gradnje novega poslopja za vojno ministerstvo na Stubenringu. Tjakaj se tudi premesti Radetzkyjev spomenik.

Zrtev požara.

DUNAJ 13. Danes zjutraj ob 2. in pol uri je začelo v hiši višega oficijala Severne železnice, Hranaca, goreti. Pogorelo je vse stanovanje in zgorel je tudi sam Hranac, ki je bil star 67 let. Hčer Hranacovo so rešili gasilci.

Avdijenci pri cesarju.

DUNAJ 13. Cesar je vsprejel opoldne črnogorskega kneza Nikolaja v posebni avdijenci. Potem je bil vsprejet v posebni avdijenci japonski armadni inšpektor. Zvečer je knez Nikolaj povabljen na dvorni obed.

Deputacija iz Požuna pri dr. Werkerlu in Košutu.

BUDIMPESTA 13. (Ogr. biro) O poludne je ministrski predsednik dr. Werkerle v poslanski zbornici vsprejel odposlanstvo po žunskih trgovcev in obrtnikov, ki so ministrskega predsednika prosili, naj upliva na to, da čim prej odobri zbornica predlog glede električne lokalne železnice iz Požuna do deželne meje. Ministrski predsednik je obljubil, da bo to željo najtopleje priporočal.

Odposlanstvo se je na to podalo k trgovskemu ministru Košutu, ki je izjavil, da ni smeti pozabiti, da ne more ustavna vlada sama ničesar storiti, za to treba odobrenja večine državnega zbora. Ako tega ni, ni more tudi vlada ničesar storiti. On, minister, ne more dati sedaj nikakega gotovega odgovora. Vlada je stavila predlog sama od sebe, on pa ne more na to uplivati, in ostane neutralen; prosi pa deputacijo, naj počaka odločitev zbornice.

Ograka poslanska zbornica.

BUDIMPESTA 13. Zbornica je nadaljevala generalno debato o železniških predlogih. Posl. Avrel Vlad (Romun) in dva hrvatska poslanca sta govorila proti predlogi.

V knjigi za predloge je zabeležen predlog posl. Mezöffy-ja (narodni socialni demokrat) glede uvedbe splošne, tajne volilne pravice, ter predlog posl. Lengyela glede samostojne ogrske vojske, samostojnega carinskega okrožja, samostojne banke in paritete v zastopstvu unanjih stvari. Ob 3. uri popoldne

je bila razprava zaključena. Prihodnja seja jutri.

Bivši italijanski minister Nasi.

RIM 13. Vse skupine najskrajneje leve so danes na nekem shodu sklenile pozvati zbornico, da sodi bivšega ministra Nasija državno sodišče.

Cesar Viljem.

HOMBURG 13. Sinoči je došel semkaj cesar Viljem.

Parlamentarne volitve na Romunskem.

BUKAREŠTA 13. Na volitvah v tretjem volilnem razredu je bilo izvoljenih 37 liberalcev. Potrebna je ena ožja volitev.

BUKAREŠTA 13. (Agence Romaine).

Skupni izid volitev pokazuje velik vseh za liberalno vlado, izlasti ko si je tretji razred, ki je skoraj izključno kmetijska kurija, soglasno izvolil liberalne kandidate.

Haaška konferenca.

PARIZ 13. Delegat Francije na haaški konferenci, Bourgeois, je nekemu zastopniku „Echo de Paris“ izjavil, da bo po njegovem mnenju trajala haaška konferenca šest tednov. On se nada, da obrodí zapričeto delo dobre plode za evropski mir. Ako se nam posreči, je rekel Bourgeois, da razširimo delokrog mednarodnih sodišč, tedaj smemo biti s tem zadovoljni.

Vinogradarska kriza v južni Francoski.

PARIZ 13. „Figaro“ poroča, da je v vinogradarskih departementih podalo ostavko 150 občinskih zastopstev.

Z grškega dvora.

PARIZ 13. „Agence Havas“ poroča iz Aten: V dvornih krogih menijo, da se princ Jurij v kratkem zaroči s princezjo Marijo Bonaparte; v oficijelnih krogih pa ne vedo o tem še ničesar. Odhod princa Jurja je s to zaročko baje v zvezi.

Nadzorovanje čet v južni Francoski.

PARIZ 13. Iz Montpelliera poročajo, da zborni poveljnik Bailoux marljivo nadzoruje posadke v Montpellieru in Narboni. V zadnjih 48 urah niso smeli iziti ni častniki ni moštvo. Tudi se ne bodo do daljne odredbe vršile izredne vojašnice nikake vojaške vaje. „Echo de Paris“ poroča, da se v več departementih izvrše obširne spremembe posadke.

PARIZ 13. Vojni minister Picquart je izjavil, da pričakuje za danes popoldne izid preiskave o dogodkih pri 100. pešpelku v Narboni. Sicer je polk danes zjutraj odšel na strelne in redne vaje, ne da bi se bilo kaj pripetilo.

Francoska in Japonska.

PARIZ 13. Na današnjem ministrskem svetu je minister Pichon sporočil, da je stavila Japonska predlog, naj bi se francosko-japonska pogodba istočasno razglasila v Parizu in Tokiju.

Japonska in Združene države.

TOKIO 13. Uradno se je naprosilo liste, naj ne priobčujejo razdražljivih poročil člankov glede japonsko-ameriškega vprašanja.

TOKIO 13. Jutranji listi so prinesli fotografije razdejanega japonskega restavanta v San Francisku z opisom trpljenja njih rojakov, ter nadalje ščuvajo prebivalstvo.

Nesreča v podvodnem čolnu.

PORTSMOUTH 13. V nekem podvodnem čolnu je eksplodiral gasolin, vsled česar so bili en poročnik in trije mornarji ranjeni. Prvi je že za ranami umrl.

PODLISTEK.

VOHUN

Amerikanski roman. — Spisal J. F. COOPER.

„Vzemite ga proč.“ je velel polkovnik in se je narahlo izkušal osvoboditi. Ona pa ga je držala s silo in prosila:

„Polkovnik Singelton, pred kratkim se je bil Vaš lastni sin v smrtni nevarnosti. Našel je zavetje in postrzbo pod streho mojega očeta... Imejte zdaj usmiljenje z njegovim sinom, usmiljenje z njegovo hčerjo... Ah, tudi Vi ste imeli hčer, in na tem srcu je izdahnila svoj poslednji vzdih, te roke so ji zatisnile oči — da, te iste roke, ki se zdaj zaman proseče dvigajo k Vam!“

Starček se je bojeval s svojim ganutjem, ki je nadvladalo zdaj čut dolžnosti in njem; glava, pobeljena od mraza sedemdesetih zim, se mu je sklonila na prsi in blede njegove ustne so jecljale:

„Bog Vas blagoslovi zato.“ In solze so se mu udrele.

Zdaj je dvignila teta skoro nezavestno Faniko, polkovniku pa je predložil eden sodnikov sodbo, češ, da je tu njegovo in tovarišev mnenje. Sodba se je nakratko glasila,

Danska kraljeva dvojica v Londonu.

LONDON 13. Slavnosti na čast danskega kralja in kraljice so zaključile s sijajnim plesom v palači Buckingham. Navzoči so bili člani kraljeve hiše, mnogi dostojanstveniki in drugi povabljeni.

Punt v Perziji.

TEHERAN 13. V boju minole sobote so puntarji streljali tudi s topovi. Vladne čete niso imele topov. Vzlic temu so iste prepodile puntarje iz njihove pozicije. Knez Salar el Danleh je pobegnil.

Rusija.

Minister vnanjih stvari o razmerah med Rusijo in Japonsko.

PETROGRAD 13. Minister za vnanje stvari Izvolski je podal proračunski komisiji daljša pojasnila o razmerju med Rusijo in Japonsko, rekši, da je povsem napačno mnenje, češ, da je portsmouthski mir le provizorij. On je trdno prepričan o stalnosti miro-ljubnih in prijateljskih odnosov med Rusijo in Japonsko. Trgovinske pogodbe so že sklenjene. Ako pride do resnejega rusko-japonskega sporazuma, ne more sedaj ničesar reči, toda za bodočnost ni taka možnost izključena. V Rusiji vladajo nasproti Japonski enake struje, kakor v zaveznicah Franciji. Nadalje je minister obljubil, da v kratkem izda knjigo o ruskih pogodbah zadnjih let.

Poveljnik garnizije ustreljen.

ŠADRINSK (gub. Perm) 13. (Petr. brz. ag.) Neki delavec je z revolverjem ustrelil poveljnika tukajšnje garnizije. Morilec, ki so ga ujeli, je priznal, da je izvršil umor iz političnih vzrokov.

Kuga.

PETROGRAD 13. V neki vasi ob Volgi nasproti Astrahanu so umrle tri osebe za kugo, kakor je dokazala bakteriološka preiskava.

Razpust dume neizogiben?

PETROGRAD 13. Politični krogi so prepričani, da je razpust dume neizogiben. Vsi poskusi za sestavo centra so ponesrečili. Način, kako se je postopalo z vprašanjem amnestije, je baje ogorčil vlado, ki je izjavila, da ne more shajati z večino, ki je pod uplivom poljskega kluba.

Novo rusko-japonsko pogodbo.

PETROGRAD 13. (Petr. br. agent.) Danes popoldne je bila v ministerstvu za vnanje stvari po pooblaščenih Rusije in Japonske sklenjena pogodba, ki določa pogoje za medsebojno službovanje na kitajski vztočni železnici in na južno mandžurski železnici.

Agrarna komisija.

PETROGRAD 13. Agrarna komisija je vsprejela načelo prisilne razlastitve, odklonila je pa z malo večino ustanovitev narodnega deželnega fonda. Vzrok temu je, ker ni bilo slučajno navzočih nekoliko členov leve.

Istrskim hrvatskim in slovenskim socialistom.

Zadnje državnozbornske volitve v Istri so kar na mah izpremenile sliko, kakor jo je imel pred očmi vnanji svet o narodno-političnih razmerah te dežele. Ta učinek je dosegla splošna, enaka in tajna volilna pravica. V prvi vrsti je njej pripisati vstajenje dose-daj tlačenegega hrvatskega in slovenskega naroda v tej po italijanski oligarhiji ne samo politično temveč tudi ekonomsko toli izmučeni deželi. Ni smeti namreč pozabiti, da je na-

rodnostno gibanje v Istri tesno spojeno z gospodarstvenim gibanjem. Jedno se giblje paralelno z drugim.

Toda te volitve niso morda le hipen pojav, ki liki meteor zablišči in po nekih minutah — ga ni več. Ne, te volitve imajo večji pomen: one so začetek konca italijanske nadmoči v deželi; one značijo osamosvojenje narodne zavesti, ki ne bo dopuščala, da peštica Italijanov daja deželi značaj, da se ta peštica usiljuje za gospodarje hrvatsko-slovenske Istre.

Naravno je, da ta nesrečna istrska oligarhija skuša z vsemi sredstvi zadržati ta naravni tok stvari; naravno je, da se ista brani zapustiti privilegovano mesto toliko s političnega kolikor z gospodarskega stališča. Toda nič jej ne bo pomagalo iz jednostavnega razloga, ker je to gibanje naravno. In naravi se ni moč upreti.

Čudno se pa bo zdelo vedenje tamošnje socialno-demokratske stranke onemu, ki je tako naiven, da misli, da se ta stranka ravna po krasnih načelih narodne avtonomije in podpiranja tlačnih nasproti tlačiteljem, kateri načeli naglašajo ravno ona ob vsaki priliki. Ravno te dni je dunajska „Arbeiter Zeitung“, glavno glasilo avstrijske socialno-demokratske stranke, opisovaje razmere strank v Galiciji, konstatovala, da, dočim so imeli Malorusi po prejšnjem volilnem redu le neznatno število poslancev, jih bodo imeli sedaj 32, tako, da se bodo mogli vspešno boriti proti korumpirani, po njenih delih že prosluli poljski „šlahti“. In „Arbeiter Zeitung“ dostavlja, da bodo maloruski poslanci imeli močno oporo v tem toli pravičnem boju na socialno-demokratski stranki. Zares lepo stališče je to, odgovarjajoče ideji socializma in zaradi tega edino pravilno.

Kako pa postopa ta stranka v Istri ob enakih, če ne bujših razmerah? Znano je namreč, da v Galiciji uzurpirajo za vse politično in gospodarsko moč polovica prebivalstva nasproti drugi polovici istega. V Istri pa neznatna manjšina nasproti ogromni večini. Tu bi imela socialno-demokratska stranka še lažje, še lepše stališče. Z ozirom na ravnokar rečeno ne bi bilo nič naravnega, nego da bi se postavila ta stranka na stran tlačenege in siromašnega naroda za pravični boj proti oligarhiji, proti istrski „šlahti“.

A kaj še!!! Namesto da bi socialna demokracija zavzela to edino pravilno stališče, postavlja se v praksi na stran tlačiteljev, da ti z njeno pomočjo udušijo krepki nastop siromašnega doslej brezpravnega ljudstva.

Da-si tu pa tam njihovo glasilo, tržaški „Lavoratore“, nekako teoretično povdaja sicer neutralno dejstvo, da je Istra po veliki večini slovanska, da-si konstatira, da italijanstvo Istre je le fikcija, da statistične številke ne odgovarjajo faktičnemu stanju, vendar v isti številki lista, takorekoč v isti sapi pobija slovanska stremjenja po vspostavljenju resničnih razmer v deželi in skuša tako vzdržati iste fikcije, na katere se opira oligarhija. In tako postopanje naj bi bilo socialistično?! In to — nesocialistično stališče je zavzela dozdevna socialno-demokratska stranka v Istri. To smo videli za časa državnozbornskih volitev v II. (poreškem) in III. (puljskem) volilnem okraju. Stali sta si nasproti ital. oligarhična stranka, in hrvatska ljudska (v pravem pomenu besede) stranka, stranka ubozih in tlačnih! A socialno-demokratska stranka je stopila na stran prve in tako rešila že potapljačo se ladijo — oligarhijskih tlačiteljev.

Zares plemenito postopanje, odgovarjajoče ideji podpiranja — tlačiteljev!

In to isto vidimo sedaj, ko valovi borba za občinski zastop puljski. Uprav besno in fanatično, nič manje nego tamošnja kamora, se je zagnala socialistična stranka v boj proti oni stranki, ki si je postavila težko nalogo, da stre tam vladajočo oligarhijo.

Oh da, ako bi mogla ta večkrat nehvaljena stranka, pobivši oligarhijo, sama priti na krmilo, potem bi bilo vse v redu. Se pred kratkim smo čitali v tukajšnjem socialističnem glasilu, kaj vse je zagrešila puljska kamora na čelu jej dr. Rizzi, kateremu je isto očitalo cel kup nemoralnih dejanj na škodo občine. Čim pa bi hrvatska stranka, združena z mornarico in z nekaterimi poštenimi Italijani, utegnula prekopiciti to kamoro, pa je puljskim socialistom ta ista kamora — draga in ljuba in jo podpirajo.

V začetku tega članka smo rekli, da se bo tako postopanje zdelo naivno tistemu, ki misli, da se istrska socialistična stranka ravna po načelih narodne avtonomije in podpiranja tlačnih nasproti tlačiteljem.

Poznavatelju istrskih socialistov pa se vidi to njihovo stališče popolnoma naravno.

Istrski socialisti, po veliki večini Italijani, so ne samo najpoprej Italijani, ki ho-

(Pride še.)

čejo braniti, kar je italijansko (čemu, ko-
nečno ne bi imeli ničesar prigovarjati) —
ne samo to, oni so ravno tako sovinstični
kakor nacionalistični Italijani, kakor kamora
sama. Kdor namreč ne bi znal, bodi mu po-
vedano, da je istrska socijalno-demokratska
stranka na nekem zaupnem shodu — če se
ne motimo v Bujah — tedaj, ko je občina
Vizinada (po veliki večini hrvatska občina,
ali v italijanskih rokah) prešla v socijalistične
roke, storila sklep, da bo varovala dose-
danji narodnostni značaj občin katere bi
ona pridobila. Povedali so jasno, da
hočejo v narodno-jezikovnem oziru postopati
ravno tako, kakor italijanski nacionalisti, da
se hočejo ravnati po ital.-nacionalističnem
vzgladu: tudi oni hočejo dušiti narodno zavest
ogromne večine prebivalstva, tudi oni hočejo
v narodnostnem oziru usiliti se kakor ne-
znatna manjšina ogromni večini. Kaj pravite,
vi, hrvatski in slovenski socijalisti, k
takim načelom, ki so v dijametralnem na-
sprstvu z načelom narodne avtono-
mije!

S prej označenim sklepom so vaši istr-
ski sodrugi izključili iz svojega programa
princip narodne enakopravnosti in
s tem princip narodne avtonomije.

Morete li vi hrvatski in slovenski soci-
jalisti, ako imate le kaj hrvatskega ali slo-
venskega, in ako imate kaj socijalističnega na
sebi, hoditi roko v roki z italijanskimi nazovi
socijalisti? Se li vam ne vzbuja čut gnjusa,
ko vidite se svojimi lastnimi očmi kako se na-
ravnost prostituirajo temeljna socijalistična
načela od strani stranke, ki naj bi bila nosi-
teljica istih socijalističnih načel?

S kakim srcem morete vi pomagati ita-
lijanskim sodrugom zadržati vstajenje in osa-
mosvojenje naroda, kateremu pripadate?

Ne bodite krivični in ne bodite nespas-
metni! Največjo krivico svojemu narodu, to-
rej najhujše izdajstvo bi zagrešili vi, ako bi
vi še nadalje stali na strani italijanskih, vse
drugo nego socijalističnih sodrugov, ki imajo
v narodno-jezikovnem oziru ista stremjenja
kakor nacionalistična oligarhija.

Pa tudi osmešili bi se s takim ravnanjem
pred istimi svojimi ital. sodrugi. Z vso pra-
vico bi vas na tihem zasmehovali in zaniče-
vali, da se dajate porabljati kakor brezpa-
metni ljudje v svrhe, ki gotovo ne morejo biti
vaše.

Osvobodite se takih sodrugov! Ne
bodite na potu narodni renesansi, temveč po-
magajte tudi vi zgraditi narodno hišo!

In to morete brez prejudica za svoj
socijalno-politični program. Vzgledujte se na
česki socijalno-demokraciji, ki je trdo držeča
se svojega socijalno-političnega programa
vsprejela tudi nalogo borbe za vse glavne po-
stulate vsesкупnega naroda češkega!

Manifestačno zborovanje

za slovensko univerzo v Ljubljani, za
češko univerzo v Brnu in rusinsko
univerzo v Lvovu v Pragi.

„Svaz česko-slovanskega studentstva v
Pragi“ je sklical za nedeljo 9. t. m. dopolu-
dne v Lazensky sal češke univerze vsedijaško
zborovanje, da slovenski, češki in maloruski
dijaki skupno manifestirajo za te prepotrebne
narodne zahteve. Navzohi so bili profesorji,
rektor Hlava, dekan Sobotka, Velich, Čela-
kovsky, Masaryk in Hrazsky.

Po uvodnih besedah predsednikovih je
govoril v daljšem referatu za slovenske zah-
teve dr. Mihajlo Rostohar:

Če hoče slovenski narod živeti in veljati
za kulturni narod, potrebuje k temu sloven-
skih šol in predvsem slovenske univerze. Ve-
liki del slovenskih abiturientov je prisiljen
radi materialnih razmer opustiti visokošolske
študije; če pa gredo na univerzo, izgubljajo
le prevečkrat v eksistenčnem boju svoje na-
rodne ideale in se vračajo domov kakor
tujci. Šovinizem nemških profesorjev odganja
slovensko studentstvo z univerz; lani se je
vsprejela na zborovanju dunajske „Kampf-
organisation“ resolucija, zahtevajoča, naj se
slovanskim dijakom zabrani pohajati menzo
akademiko, da jim na ta način onemogočijo
eksistenco. Težavno stališče ima slovenski
student tudi pred nemško-nacionalnimi pro-
fesorji. Slovanski dijak je obče priznana na-
darjen in marljiv; vendar pada v zadnji dobi
vedno na izpitih po 75% slov. dijakov, dočim
delajo Nemci z lahkoto svoje izpite. Splošno
je mnenje, da vspeh slovenskega dijaka ne
zavisi več od njegovega znanja, ampak od
tega, pred kakšno komisijo je prišel. Slovenskim
profesorjskim kandidatom, ki so
napravili iz svoje stroke izpit z dobrim vspe-
hom, napišejo v spričevalo klavzulo „befähigt
zum Unterricht in der deutschen Sprache
mit Ausschluss des deutschen Gebietes“. To
se praktično že dve leti. S takim spričevalom
more slov. kandidat dobiti službo k večemu
v Ljubljani. Tako izgleda pravica slovenskega
dijaka na nem. univerzah, tak je danes nje-
gov položaj!

Vlada sama je priznala oficijelno upra-
vičenost naše zahteve po lastnem vseučilišču.
Ko je pa zarožljalo v nemškem taboru, se je
vlada izgovarjala, da bi univerza ne imela
dovolj slušateljev. Ako je vlada ustanovila v
Černovicah za 300 nemških buršev posebno
nemško univerzo, tedaj ima 600 slovenskih
visokošolcev tudi pravico do lastnega vseu-
čilišča.

Slov. vseučilišče bi imelo brez dvoma v
kratkem času brez teološke fakultete 800 slu-

šateljev. O tem so na merodajnem mestu
docela uverjeni, zato so se oprijeli zdaj dru-
gega argumenta, ki je prvemu dijametralen.
Vlada pravi, da bi se z ustanovitvijo slov.
vseučilišča provzročila le hiperpro-
dukcija inteligentnega proletarijata. Uradniška statistika nas pa po-
učuje, da v slovenskih deželah zavzemajo
Nemci približno računeno 570 uradniških
mest, do katerih imajo pravico edinole Slo-
venci — po številu prebivalstva računeno.
Ven s temi impertinentnimi nemškimi urad-
niki iz slov. zemlje, ki izvršujejo le germani-
zacijo slovenskega ljudstva, pa bo dovolj
mest za vse tiste slov. dijake, ki bodo izš-
dirali na slov. vseučilišču.

Danes imamo že vse učne moči za pra-
viško fakulteto, katere takojšnjo ustanovitev
odločno zahtevamo. Tudi učnih moči za fil.
fakulteto bi lahko imeli dovolj, ko bi se Sloven-
cem ne stavile ovire pri habilitaciji na nemških
univerzah! Obračamo se na bratski češki
narod s prošnjo, da nam v tem oziru pri-
skoiti na pomoč in omogoči provizorično
habilitacijo slovenskih docentov na češki uni-
verzi.

Slovensko, češko in malorusko vseu-
čiliško vprašanje se mora rešiti ob enem; z
temi postulati naj obstaja junktim, ker le
tedaj zadobi slovenska solidarnost realno
podlago!

Sedem let vodi že slov. dijaštvo boj za
lastno univerzo, a vlada nas ni vpoštevala, in
ni izpolnila niti naše zahteve, niti češke,
niti maloruske. — Dovolj je prošenj, dovolj
lojalnih peticij, odslej velja boj, in ta boj
mora biti vzajem.

Kakor drugi je govoril Malorus Streck,
ki je narisal položaj šolstva med Malorusi.
Zadnji je govoril Čeh Turzicky, ki je
pozival na boj za drugo češko univerzo v
Brnu. Rektor Hlava je izrazil shodu soli-
darnost profesorstva s studentstvom.

S tem shodom se je začel nov boj za
slovenske univerze; v solidarnosti vseh treh
narodnosti se tudi obljublja vspeh v vseu-
čiliškem vprašanju. Vsprejela se je resolucija,
ki zahteva češko univerzo v Brnu, slovensko
v Ljubljani in malorusko v Lvovu. Na pred-
log fil. Zalarja je bil vsprejet še na-
slednji dodatek.

I. Potom zakonodaje naj se zajamci p o-
polno slovensko vseučilišče v Ljubljani.

II. Vlada naj stori takoj potrebne pri-
prave za otvoritev popolnega slovenskega vse-
učilišča in sicer naj predvsem pospešuje ha-
bilitacijo slov. docentov; najprimernejša za to
je češka univerza v Pragi.

III. Zahtevamo takojšnjo otvo-
ritev juridične fakultete v Ljubljani
ker so dani za njo vsi predpogoji.

Poljski narodni svet.

Iz Lvova poročajo: V seji poljskega
narodnega sveta minolega ponedeljka je vla-
dalo radi izida volitev pesimistično razpolo-
žje. Konservativni člani narodnega sveta,
izlasti skupina T. Pastorja, se je izrekla
proti vstopu poslancev poljske ljudske stranke
v poljski klub. Glasom vesti poljskih listov
je v poljskem narodnem svetu opažati neko
nesporazumljenje in govori se celo o razpadu
narodnega sveta.

Zakonski načrti krščanskih socijalcev.

„Korresp. Austria“, glasilo krščanskih
socijalcev, piše, da je stranka izvolila odsek,
ki ima nalogo, da pripravi več predlog po-
litično-socialne smeri. Stranka predloži že na
prvi seji zbornice predloga glede splošne ob-
veze za slučaj starosti in onemoglosti in to-
zadavni program za rešitev tega vprašanja.

Na nekem shodu v okraju Neubau je
poslanec Gessmann podal nekoliko izjav o
teh zakonskih načrtih krščanskih socijalcev.
Rekel je, da ne bo možno izvršiti zakonskega
načrta o zavarovanju za slučaj starosti in
onemoglosti potom novih davkov, kajti že se-
danja bremena so ogromna. Potrebna finan-
čna sredstva ne bo možno dobiti drugače,
nego potom davka na premožni kapital. Gla-
som neke uradne statistike so na dunajski
borzi cenjene vrednote na 32 milijard. — Te
ogromne kapitale bo treba obremeniti.

Govornik je izjavil, da bo v slučaju,
ako se uvede pristojbina na kupone, potreb-
na mednarodna konvencija, da se zabrani
premožnemu kapitalu pot v inozemstvo. Ko-
nečno je govornik rekel, da bodo krščanski
socijalci predlagali, da se uvede progresivna
pristojbina na dedščine.

Nagodbena pogajanja med Avstrijo in Ogrsko.

Iz Budimpešte poročajo, da se poročila
o nagodbenih pogajanjih glase vedno na-
vskrižno. Ogrski politiki zatrjujejo, da se še
vedno ni moglo priti na jasno glede principi-
jelnih vprašanj, če tudi se je v podrobnih
vprašanjih doseglo zblizanje.

Sprememba v upravi Bosne in Hercegovine.

Bosansko časopisje zadovoljstvo beleži
vest, da prevzame vrhovno vodstvo okupiranih
dežel FZM Varešanin, rojen Hrvat, ki pozna
dobro jezik in odnošaje okupiranih dežel.
Važnejša je pa druga vest, ki jo je pa treba
vsprejeti z vso reservo, namreč, da se uprava
v Bosni in Hercegovini temeljito reformira.
FZM Varešanin da prevzame le vrhovno po-
veljstvo nad vojaštvom, civilna uprava da se
pa poveri hrvatskemu banu.

Dogodki na Ogrskem.

Napetost med krono in Madjari.

Kakor znano je cesar zapustil Budim-
pešto poprej, nego je bilo določeno. O vzrokih
temu predčasnemu odpotovanju se je mnogo
ugibalo in so se med drugimi navajali razlogi,
ki jim resen in misleč človek jednostavno ni
mogel verjeti.

Čitatelji se bodo morda še spominjali,
da smo pred dobrim tednom na tem mestu
— in sicer na podlagi podatkov iz privatnega
pisma nekega hrvatskega politika — konsta-
tirali, da se je v dvornih krogih zelo spre-
menilo doslej toli dobrohotno razpoloženje na-
sproti Madjarom, ker so začeli uvidevati,
da mora neizogibno dovesti do katastrofe,
ako se bo še nadalje, kakor doslej, dajalo
potuho brezmejnemu madjarskemu šovinizmu.
Konstatovali smo nadalje, da je bila ta nav-
stala napetost predmetom velevažnih razprav
povodom cesarjevega bivanja v Pragi.

Raznesel se je bil celo glas, da cesar
sploh ne pojde v Budimpešto povodom pro-
slave štiridesetletnice njegove ogrskim kraljem
da ter se da zastopati po prestolonasledniku.

Nu, ta vest se ni pokazala resnična in
cesar je vendar šel v Budimpešto. Ali do-
godki tem povodom, ledenohladni način, kakor
se je izvršila ta proslava, so še bolj poostrili
napetost med Madjari in njihovim kraljem.
Uvaževaje, kako Madjari ljubijo šumne sla-
vnosti, vnvanji sijaj, vse, kar je dekorativnega,
je bilo pričakovati posebno ob tej priliki ve-
likega sijaja, pompa, hrupa. Ali vsa proslava
je bila v kričečem kontrastu s tem narodnim
značajem Madjarov. Vse se je omejilo na
slovesno službo božjo in na čine cesarske
milosti.

Madjarski listi priznavajo naravnost, da
je ta hladnost napravila mučen vtis na
dvorne kroge in je še bolj po-
ojstrila že obstoječo napetost.
Kričeče se ta napetost izraža v tonu, ki
ga rabijo najbolj avtoritativni madjarski listi
v svojih člankih, v katerih razpravljajo o
predčasnem odhodu cesarjem. Ta ton je
tak, da bi bilo težko reproducirati, kar vse
pišejo madjarski listi povodom odhoda cesar-
jevega. Ze naslovi nekaterih člankov izražajo
naravnost despekt do krone. In pa še le
vsebins! V drznem nasprotstvu z zgodovinsko
resnico trdijo madjarski listi, da cesar ni bil
nikdar naklonjen Madjarom, da ni krona
nikdar nič storila zanje, da vse, kar so Ma-
djari dosegli, so dosegli le iz svoje moči,
brez aktivnega sodelovanja cesarja in proti
njegovi volji. In kar je veledarakteristično za
tisto proslavo dunajsko nemško-čifutsko žurnali-
stiko, je to-le: isti dunajski listi — na čelu
jim „Neue Freie Presse“ — ki točno opisu-
jejo vse, kar se dogaja na torišču madjarske
politike, ki točno beležijo, ako je kak ma-
djarski politik, pa bil tudi zadnje vrste, iz-
volil kihmiti: isti listi so potajali in zamolčali
tako, doslej naravnost nedežljivo zasmeho-
vanje krone v madjarskih novinah!

Nekateri listi so kar naravnost dajali
izraza svoji zadovoljnosti, da je cesar
odšel. Ti izbruhi so torej le vnvanji
znak napetosti med Madjari in
krono.

Z absolutno gotovostjo se more torej
trditi, da je lev tej napetosti vzrok
predčasnemu odpotovanju ce-
sarjevega iz Budimpešte.

Posledice iz temelja zgrešeni dunajski
politiki nasproti Madjarom zadnjih štirideset
let sem so se pokazale na eklatanten način
povodom 40-letnice cesarjevega kronanja
ogrkim kraljem in so pokazale, kako prav
so imeli tisti slovenski politiki, ki so vedno
trdili, da se duvalistična oblika monarhije
pokaže kakor velika nevarnost za monarhijo
in za krono.

Dogodki na Ruskem.

Boj med Stolipinom in dvorno stranko.

Iz Petrograda javljajo, da se vrši sedaj
huda borba med ministerskim predsednikom
Stolipinom in reakcionarno dvorno stranko,
ki se je postavila v nasprotje celo z bolj li-
beralnimi namerami carja.

Švedsko-ruski ženitbeni načrt.

Iz Petrograda poročajo: Obisk šved-
skega princa Viljema na ruskem dvoru stav-
ljajo v zvezo z nekim ženitbenim načrtom.
Princ je baje zaprosil roko velike kneginje
Marije, edine hčere velikega kneza Pavla, naj-
mlajega strica carjevega. Švedski princ Vil-
jem je drugi sin prestolonaslednika in v 23.
letu svoje dobe.

Drobne politične vesti.

Skupna akcija za volilno re-
formo na Ogrskem. Iz Budimpešte po-
ročajo, da se nameravajo Romuni, Slovaki,
Srbi in socijalni demokratje medseboj tesneje
združiti ter prirediti energično agitacijo za
splošno in enako volilno pravico.

Železniška zveza Videm-
Čedad Jesenice. — Iz Vidma
poročajo, da se trgovski krogi v Italiji zani-
majo zato, da bi se italijanska železniška
proga Videm-Čedad podaljšala do Jesenic.
Temu načrtu se pa iz strateških vzrokov
upira načelnik italijanskega generalnega
štaba.

Veliko potovanje general-
nega štaba. Letešnje veliko potovanje
generalnega štaba pod osebnim vodstvom na-
čelnika generalnega štaba FML Conrada pl.
Hötendorfa se bo vršilo v področju 5. in 13.
zboru in prične dne 14. t. m. Završi pa
28. t. m.

Obsojeni radi atentata na
španskega kralja. V sredo je sodišče
v Madridu končalo razpravo o poskušnem
atentatu na kralja Alfonza. Obtoženci Ma-
chens, Arra in Mata so bili obsojeni na 9-
letno ječo, drugi, med njimi Ferrer, so bili
oproščeni.

Nove alpske čete. „Salzb. Volks-
blatt“ poroča, da bo v Avstriji v spopolnitev
novih alpskih čet ustanovljen obmejni zbor
800 mož, ki bodo izvežbani za obveščevalno
službo, ter prideleni alpskim četam ob ita-
ljansko-švicarski meji. Zbor bo sestajal le iz
podčastnikov in bo direktno podrejen vojnemu
ministru.

Djakovski škof. Iz Budimpešte
poročajo od 12. t. m.: Kakor se govori v
krogu hrvatskih poslancev, je minister za uk
in bogočastje grof Apponyi predložil za dja-
kovskega škofa dosedanjega posvečenega
djakovskega škofa dr. Angela Dvoršaka.

Dnevne vesti.

„Lavoratore“ o narodnostnih raz- merah v Dalmaciji in Istri.

Ozirom na vest, da so dalmatinski Hrvatje podarili K
52.000 za zgradbo hrvatskega dijaškega kon-
vikta v Pazinu, je zapel „Piccolo“ pretružno
jeremijado: kako da se slovenska nevarnost
vedno bolj bliža! Isti Hrvatje ki so porušili
italijanstvo Dalmacije, da navaljujejo sedaj na
Istro. „Piccolo“ piše doslovno. Prihodnja
etapa — pravi „Piccolo“ — ki jo hoče Slo-
vanstvo prekoračiti od Balkanov sem, gre
preko Trsta, da se združi s Slovanstvom, ki
od Ljubljane obkroža morje. In v Istri je Pa-
zin središče njihove poželjivosti. Hrvatje si
hočejo prisvojiti italijansko mesto Pazin, da
napravijo iz njega svoje glavno mesto. — Na
to jeremijado v „Piccolo“ reaguje „Il Lavo-
ratore“ in označa trditev, da so Hrvatje zru-
šili italijanstvo Istre, kakor prvo — frazo.
„Lavoratore“ pravi:

„Piccolo“ ve bolj nego mi, da je v
Dalmaciji, v slovenski deželi, mogla pečica
Italijanov prisvojiti si in vzdržavati politično
in gospodarsko nadvlado nad ogromno slo-
vensko večino, dokler se ni tej večini — vz-
bujeni k politični zavesti — posrečilo, da je
postala zopet gospodarica v svoji hiši in je
trdo poplačala tlačiteljem od nekdanj za vse
pretrpljeno tlačenje. To je resnica glede Dal-
macije.

Potem prehaja „Lavoratore“ k Istri.
„Piccolo“ uverava — pravi socijalistično gla-
silo — da Slovani hočejo zrušiti najprej
istrske Italijane, potem tržaške, in da hočejo
napraviti Slovane iz vseh, ki bivajo od Drino-
polja do Ljubljane.

To je... druga fraza — pravi „La-
vatore“ in piše:

„Piccolo“ ve bolj nego mi, da v Istri
je bilo vedno Slovanov, da jih je bilo vedno več,
nego bi se zdelo po statistikah, in da se
je tudi v Istri uveljavil iz gotovih ozirov sli-
čen (ne identičen) fenomen kakor v Dalma-
ciji. Tudi v Istri je moglo gospodarsko in
intelektuelno nadvlado Italijanov tlačiti na-
rodno in politično zavest, dokler ni donesel
svojega sadu naravni razvoj slovenskega pre-
bivalstva v družbi z brutalnostjo, s katero se
je izvrševalo gospodarsko nadvlado od strani
italijanske buržoazije nad poljedelskim prole-
tariatom slovenskim. Slovani so povzdignili
glavo in so zahtevali svoje mesto na soncu.
Italijani so odgovorili, sklicevaje se na
minolost. Slovani so apelirali na sedanjost. —
Rekli so: Mi smo v Istri številnejši, nego vi.
Zahtevamo, da smo z vami jednaki.

Nadalje pripoveduje „Lavoratore“, kako
je splošna volilna pravica vrgla minolost in
potrdila realnost sedanjosti. Laži in iluzije so
padle in malo da niso preobrnila nekaj še
važnejega in višjega nego je istrski naciona-
lizem. Stevilke so podale neovržen dokaz,
kako pristno je italijanstvo dveh ita-
lijanskih volilnih okrajev. In nam brezdomo-
vincem — vsklika „Lavoratore“ — je pripa-
dla naloga, da poskrbimo da rešimo....

In neumevanje še ni odpravljeno in
predvidjati je — pravi dalje socijalistično
glasilo — da ne bo tako hitro. Se je cel
razred, ki na to neumevanje gradi svoje po-
litično nadvlado in se ga drži krčevito, obup-
no. Komentar „Piccola“ o daru 52.000 K
dokazuje nadaljevanje tega neumevanja. Torej
je še... fraza. Hrvatje snujejo konvikt pri
svojem gimnaziju, Hrvatje hočejo „raznaro-
diti“ Pazin. V resnici pa je splošna volilna
pravica dokazala posebno v Pazinu resnične
jezikovne odnošaje v mestu. Tu ne gre za to,
da bi se kdo „raznarodil“. Gre za to, da se
vsakomur, kar mu gre. Treba gledati real-
nosti v obraz in prilagoditi se jej v interesu
svojega lastnega naroda... Ali to ne briga
„Piccola“. Iz daru 52.000 kron ne zna izva-
jati drugega zaključka nego je ta, da treba
nadaljevati pred vsem narodni boj in se obra-
ča proti njim, ki sanjajo o koalicijah in kom-
promisih.

„Lavoratore“ zaključuje: „In vendar
sili v Istri vse k narodnemu kompromisu.
Vse — razun obeh nacionalizmov, ki se hrana-
nita od narodnih bojev. Ali dogodki uče, da
današnji „nikdar“ more postati prej nego se
misli, „da“ od jutri.“

Ta-le polemika v „Lavoratore“ s „Pic-
colom“ je zares klasičen dokument! Samo
ne vemo, kako morejo socijalisti spraviti s
temi izjavami v sklad vse svoje postopanje v
Istri.

Na vsaki način se nekoliko pobavimo s
temi konstatacijami faktičnih narodnostnih
razmer v Istri.

Interesantna demisija. Iz lokalnih listov posnemljemo vest, da sta državna poslanca Pittoni in Pagnini prejela od delavskih združenj pooblastilo, da izstopita iz komisije, ki se ima baviti z vprašanjem navstale velike druginje. Rečena dva gospoda sta tudi res izstopila in utemeljela ta svoj korak v pismu do župana rekši, da sta prišla do uverjenja, da delo rečene komisije je obsojeno biti brezuspešno, ali z drugimi besedami, da tudi ona dva nevesta nikake pomoči.

Ta demisija prinaša veliko razočaranje izlasti tistim širokim slojem, ki so si v svoji — recimo najjavnosti obetali od izvolitve socijalističnih kandidatov velike spremembe ravno v vsakdanjih življenjskih pogojih. Kako radikalni „Independente“ fruktificira ta odstop na škodo socijalistične stranke — o tem spregovorimo jutri.

Dijaška prenočišča. Akademski planinski krožek v Pragi si je nadel nalogo, da priredi letos po vsem Slovenskem prenočišča, kjer naj bi potujoči slovenski dijaki prenočevali brezplačno, ali pa za malo ceno. Precejšnje število gostoljubnih rodoljubov iz vseh slovenskih dežel se je odzvalo temu pozivu in dalo na razpolago čez počitnice eno ali več postelj. V nekaterih krajih so zavedne občine same preskrbele na svoje stroške taka prenočišča. Ker je pa še mnogo krajev, odkjer se ni še nihče zglasil, da bi na razpolago kako prenočišče, se obrača akad. plan. krožek še enkrat tem potom do rodoljubov, ki so v položaju, da morejo odstopiti čez počitnice eno ali več postelj, naj nam to naznanijo na dopisnici kar mogoče kmalu in sicer na naslov: Akad. plan. krožek S. P. D. Praga - Kr. Vinogradi, Šafaříkova ulice 7. Tudi se obračamo do gg. gostilničarjev, naj nam naznanijo cene za pripravo zajutrek, kosilo in večerjo, ker natisnemo to v seznamu dijaških prenočišč. Vsako prenočišče dobi lično tablo z napisom „Dijaško prenočišče“ in z oznakom S. P. D. ter se iste dološijo hitro, ko jih tovarna izgotovi. Pričakujemo, da se temu pozivu odzove obilo prijateljev potujočih dijakov, tako, da ne bo na Slovenskem nobenega večjega kraja, kjer bi ne bilo dijaškega prenočišča.

Predavanje o Pragi bo jutri v soboto ob 8. in pol uri zvečer v zgornji sobi restavracije „Balkan“. Vabimo torej vse udeležnike V. vsesokolskega zleta v Pragi, da se tega predavanja gotovo vdeležijo.

Posebni sokolski vlak v Prago odhaja iz Ljubljane (južni kolodvor) v četrtek, dne 27. t. m. ob 6. uri 58 minut, iz Jesenic ob 9. uri 39 minut ter pride v Prago v petek 28. t. m. ob 5. uri popoldne. Posebni vlak za hrvatske Sokole odhaja iz Ljubljane 27. t. m. ob 7. uri 58 minut zvečer ter pride v Prago v petek 28. t. m. ob 6. uri 3 minute popoldne. Vozni listki se dobe v Ljubljani pri železnični blagajni.

Legitimacije in izkaznice za prenočišče se razdele kakor hitro pridejo iz Prage.

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

Radi izsiljevanja je bil predvčeršnjim popoldne aretovan Alojzij V., ker je dne 2. t. m. propadlemu kandidatu v mestni svet za IV. okraj, gospodu Andreju Stolfu izsilil 100 kron.

Kam je šel? Dora Zahn, ki biva v Piranu in je tam vslužbena v tovarni stekla, je včeraj predpoludne prijavila na policijo, da je njen 17-letni sin Friderik Pichelbach že pred par dnevi izginil od doma.

V pijanosti se je bil začel predsinočnjim slati na ulici 44-letni krošnjar Ferdinand P., ki prenočuje na ljudskem prenočišču v ulici Gaspere Gozzi. Prišli so pa k njemu redarji in ga aretovali.

Neznana tat je predvčeršnjim popoldne ukradel trgovcu Adolfu Goldschmidt v ulici di Torre bianca štirikolesni voziček.

Vzgleđen sin. Predsinočnjim malo pred 9. uro je bil aretovan kurjač Erminij Degrassi, stanujoči v ulici S. Sergio. Aretovan je bil pa na zahtevo svojega lastnega očeta, kateremu je malo prej grozil, da ga ubije. Ker se je bila postavila v bran očeta žena njegovega brata, Terezija, jo je bil Erminij naklestil.

Radi kave. Včeraj so finančni stražniki na izhodu iz svobodne luke aretovali 39-letnega Antona M. stanujočega v ulici dell'Industria, 54-letnega Ivana S., stanujočega v ulici del Rivo, in 27-letnega Ivana S., stanujočega v ulici di Riborgo. Pri prvem so namreč našli poldrugi kilogram kave, pri drugemu 1 kg in pri tretjem istotako 1 kg kave. Vsi trije so bili izročeni policiji, ki jih je vzela na zapisnik in jih potem izpustila.

Vzgleđen soprog. 34-letnega Karola T. je predsinočnjim okoli 7. ure aretoval neki občinski redar. Aretoval ga je pa zato, ker je pretepal svojo soprogo Heleno. Zakonska Karol in Helena T. sta sicer sodnijsko ločena, a Karol je predsinočnjim slučajno srečal na ulici Heleno in jo začel najprej zmerjati a potem pretepati. Mej drugim jej je tudi zagrozil z besedami: „Danes te moram na vsaki način končati!“ Občinski redar, ki ga je vsled tega aretoval, ga je odvedel na policijo, kjer so ga vzeli na zapisnik in ga pridržali v zaporu.

Smešnica. Ded je spal na naslonjaču in pri tem grozno smrčal. Mali Tonček je pa tekel k materi in ji rekel: „Mama, mama, ded spi — na glas!“

Koledar in vreme. Danes: Vasilij, škof; Radoslav; Zlatana. — Jutri: Vid, mučenec; Vido-

slav; Rosanda. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 28° Celzsius. Vreme včeraj: deloma oblačno.

Društvene vesti in zabave.

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu priredi kakor že javljeno v nedeljo dne 16. junija svojo zabavno veselico s petjem, tamburanjem in igro v prostorih „Konsumnega društva“ v Rojanu. Opozarja se slavno občinstvo, da bo nova dvorana popolnoma odprta ter se bo veselica vršila v notranjih prostorih in na vrtu. Toliko pevski kolikor tamburaški zbor se marljivo pripravljata, da bosta nudila slavnemu občinstvu obilo glasbenega užitka. Nikdo naj ne zamudi obiskati v nedeljo prijazni Rojan!

Vesti iz Goriške.

Iz Sežane. Mnogo let berači tukajšnja občina, da bi dobila na železniški postaji slovenske napise; a vsaki korak je bil doslej brezuspešen, ker naleti na gluha ušesa na sl. direkcijo.

Ne samo, da nam ne da zahtevanih napisov, temveč norčuje se iz nas, ko razobeš po peronu postaje laška, ali nemška naznaila, ki jih nihče domačinov ne umeje. V vsi občini in po vsej okolici ne biva niti en Italijan, ali Nemec, vendar hoče slava direktorja ustrezati njim, ki jih ni; onim pa, ki stalno bivajo tu, ne privoščajo besede v njihovem jeziku. Tako ne sme iti dalje! Ako nam slava direktorja ne vstreže, potem si bomo znali pomagati na drug način. — Vsakemu svoje!

Kmetska stranka. Včeraj se je vršilo „pri Jeleni“ v Gorici zborovanje za „kmetsko stranko“. Dvorana je bila polna. Zborovanje je otvoril Mermolja iz Vrtojbe, predsedoval je Miha Zega iz Kanala, govoril potem dr. Franko, ki je pozdravil navzoče, rekoč, da kar pove, so njegove misli, ideje, in ne programatične izjave. Odzval se je povabilu nekaterih mož. Glede gospodarskega položaja pravi, da smo na slabem, kmet je zanemarjen, zadolžen. V zemljiški knjigi od 100 vložkov je čistih 5. Preveč hipoteknih dolgov, posojilnice bi morale z eksekucijo izterjevati, da ni toliko stroškov. Davki so preveliki, občinske doklade prevelike, potrebna je prememba klasifikacije zemljišč; slaba je komunikacija v gospodarskem prometu. Od kmetskih pridelkov ima dobiček le prekupevalec. V kulturnem oziru smo zanemarjeni. Ljudska šola vrši svojo nalogo, drugih šol nimamo. V političnem pogledu smo tlačani Italijanom. Zahtevamo, da bomo gospodarji na svojih tleh, neodvisni od Italijanov. Kdo je kriv tem razmeram? Naš domači prepri. Moči se absorbirajo v strankarskem boju. Ako bi se le del teh sil vporabil v korist naroda, bi se razmere predrugačile. Ako bi bili složni, imeli bi le Italijana za nasprotnika, a sedaj ima vsaka stranka le svoje koristi pred seboj. Složen narod hočemo imeti, da nastane zopet mir. Če je možno složno delovanje na Koroškem, v Trstu, v Istri, mora biti tudi pri nas. Mi ne potrebujemo takih bojev kakor na Kranjskem. Sigurati si moramo slovensko zemljo, da je nam tujec ne odnese. Časni-karskih bojev ne odobrujemo. Treba je organizacije vseh onih, ki ne odobrujejo politike ne ene ali druge strani.

Hočemo složnost in mir, povzdigo kmetijstva, omike, gospodarske osvoboditve, enakopravnost; v verske stvari se stranka ne bo utikala, spoštovala pa verski čut našega ljudstva; glede glasila se še domenimo. V imenu učiteljstva je pozdravil stranko nadučitelj Medvešek, rekoč, da jim je simpatična. Pred tem zborovanjem so zborovali oni. Govoril je Brajnik iz Št. Andreža, rekoč, da se mora ustanoviti taka stranka. Potem je govoril Mermolja o zatiranem kmečkem stanu, omenjal zanikerno deželno trdnico, drag deželni dvorec. Govoril je tudi Širca s Krasa, na kar so izvolili pripravljalni odbor, ki sestavi program.

Udeležnikov na shodu je bilo 250.

Iz Soče so potegnili pri Gradiški truplo Frana Zupanca, ki je dne 4. t. m. ušel iz kaznilnice. Zupanc je bil rojen leta 1878 v Duplici na Kranjskem.

Vesti iz Kranjske.

Slovensko odposlanstvo v Prago. Starešinstvo kraljevega mesta Prage poslalo je ljubezljivo vabilo, naj bi se mestna občina ljubljanska udeležila po posebnem odposlanstvu letošnjega vsesokolskega zleta. V vabilu se naglašja, da bi velepomembni narodni slav. dalo poseben sijaj, če bi bila zastopana prvotolnica slovenska. Občinski svet ljubljanski se je vabilu radošno odzval ter sklenil, naj pelje župan Hribar v Prago delegacijo, obstoječo iz občinskih svetnikov: dr. Triller, dr. Oražen, Franchetti in Mayer. Zanimanje za sokolski zlet je med Slovenci sploh jako veliko. Poleg „sokolov“ poleti v Prago tudi veliko število drugih domoljubov in zlasti tudi mnogo narodnih dam. Iz Ljubljane popeljeta iz-

letnike v Prago dva posebna vlaka; prvi odhaja iz Ljubljane v četrtek dne 27. junija ob 6. uri 58 m., drugi pa eno uro pozneje. — Drugi vlak je namenjen v prvi vrsti hrvatskemu sokolstvu.

Iz Postojne. Koncert salonskega orkestra, ki se je vršil v nedeljo, dne 9. t. m. v „Narodnem hotelu“, se je tako v gnetnem kakor moralnem oziru sijajno izvršil. Velika dvorana je bila napolnjena do zadnjega kotička najodličnejšega občinstva od tu in okoli. Izlasti smo opazili izredno število gostov. Glasbene točke, ki jih je izvajal orkester z znano spretnostjo in preciznostjo, so nam jako ugajale. Tako Parmova koračnica: „Skoz vas“, Ganne: „La Czarine“ ter Kubišta: „Venček slovenskih narodnih pesmi“. I. Hubay: Solo za gosli s spremljevanjem glasovirja, ki sta ga igrala g. Treo (glasovir) in kapelnik g. Kubišta (gosli), je žel obilo aplavza, kajti obadva sta se nam v tej točki pokazala kakor dovršena mojstra. Izbrane pevske točke so nam dobro prijale. I. Gerbičev „Žitno polje“ za mešani zbor se je prednašal izvrstno. Izlasti v pianissimo se je zbor pokazal, da je v dobri šoli g. kapelnika. Največji vseh pa je dosegel nedvomno Ferd. Juvancev „Pastir“, moški zbor s tenor in bariton solo. Ta pesmica, ki je pristna Notranjska, kajti besedilo M. Vilharja, kakor uglašja Ferd. Juvanca je domačih nam mož, ki naj bi nam Slovencem enakih nebo še več naklonilo. Krasni tenor g. Jankota Ježa, ki je že dobro znan na okrog, kakor izborni bariton g. Juvanca sta se pokazala v duetu kakor izvrstna pevca. Ta duet je občinstvo narahotno elektrizoval. Tudi zbor je spremljal pianissimo tako, da sta prišla solista do popolne veljave. Viharnega aplavza, ki je nato sledil, ni bilo konca. Klici: „Živijo Juvancev, komponist! in živijo Ježi! so zbor prisilili, da se je pesem na občeno željo ponovila.

Komična opereta v 2 dejanjih „Vitez Tugoslav“, ki se je nato vršila, nam je nudila nekaj prav velikomestnega. Krasni kostumi, sigurni nastopi igralcev, kretanje na odru, vse to nam je pokazalo, da imamo izvrstne moči pred seboj. Vitez Tugoslav, tenor g. Stritar, je svojo vlogo kakor vitez in kakor puščavnik jako dobro pogodil. Pokazal se nam je kakor že večkrat, da je izvrstna moč in ima v sebi obilo humorja. Črni vitez Jurij, (bariton) g. Juvancev, je znan kot star, spre-

(Dalje na IV. strani)

Pevsko in bralno društvo „Draga“ v Orleku je imelo 9. t. m. komisijonalni ogled v Dragi radi prostora veselice, katerega so se udeležili gg. Ignacij Guštin, predsednik pev. društva „Zorislava“ iz Sežane, Josip Pahor pevovodja obeh društev, vaški načelnik Josip Stojkovič in namestnik Andrej Pirjevec.

Draga je velika romantična dolina, katere vodoravno dno meri približno 5.000 kvadratnih metrov. Od vrha do dna se rabi po poti 15 minut. Od juga jo obdaja lepo strmo skalovje, od vzhodne in severne strani pa gozdišč in z grmičjem obraščeni pašnik. medtem ko se nahaja na zapadni strani vrtni grušč. Kras se ne more ponašati z lepšo dolino nego je Draga. Temu v dokaz bodi, da prihajajo vsak dan izletniki iz Trsta, da si ogledajo to lepo dolino.

V tej dolini tedaj nastopi 4. avgusta t. l. pevsko in bralno društvo „Draga“ v Orleku, katero obstoji še-le 3 mesece. Ob tej priliki prosi slava bratska društva, da bi vzela to v poštev in ne priredila omenjenega dneva morebitnih veselice, ker bode zahtevala ta prireditel velikih stroškov. Ako bi hotelo koje društvo sodelovati pri tej veselici, naproseno je, da prijavi katero pesem misli peti, in sicer do 20. t. m.

Prijave sprejema in daja pojasnila

Fran Čebulc
predsednik društva „Draga“
Orlek, pošta Sežana.

ANTON KUKIZ

Trgovina, oziroma krojačnica
Trst, ulica Torrente št. 34 (v novi hiši)
„Alla nuova città di Trieste“.

VELIKA ZALOGA

izgotovljenih oblek za odrasle in dečke
vsake vrste.

Delavske hlače prve vrste, kakor tudi blago vseh vrst iz najpopolnejše novor-

solidno in elegantno po zmernih cenah

Rafaele Italia

Štev. 1121

V Sežani, dne 8. rožnika 1907

O. 3. sv.

RAZPIS

učiteljskih mest v okraju Sežanskem.

V tem okraju razpisujem ta-le učiteljska mesta:

1. mesto višega učitelja na trirazrednici v Lokvi in v Povirju.
2. mesto višega učitelja na dvorazrednici v Tomaju.
3. mesto učitelja-voditelja na jednorazrednicah na Barki, v Kobljeglavi, Koprivi, Sesljanu, Štjaku, Stomažu in v Velikem dolu.
4. mesto učiteljice na trirazrednici v Lokvi in Povirju.
5. mesto učiteljice na dvorazrednici v Brestovici in v Kostanjevici.

Službeni prejemki so določeni v deželnem zakonu od dne 14. januarja 1906 dež. zak. in uk. št. 10.

Pravilno opremljene prošnje naj se predložijo podpisaneu uradu v dobi štirih tednov po oglasu tega razpisa v uradnem časopisu »Osservatore Triestino“.

C. kr. okrajni šolski svet Sežana

Predsednik: REBEK I. r.

Št. 6371.

F4

Oglas dražbe.

Dne 20. junija t. l. oddado se v zakup potom javne dražbe na podpisane c. kr. okrajnem glavarstvu lovi katastralnih občin Skopo, Kopriva in Hruševica za dobo do 30. aprila 1915. Uzklicna cena znaša za lov v Skopem 220 K, za lov v Koprivi 100 K in za lov v Hruševici 120 K.

Dražba začne ob 10. uri predpoldne. Varščino je položiti najkasneje do 10. ure predpoldne.

Natančnejša pojasnila da podpisano c. kr. okrajno glavarstvo ob uradnih urah.

C. kr. okrajno glavarstvo

SEŽANA, dne 10. junija 1907.

Dr. Fran Korsano

specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9

(nad Jadransko Banko)

Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop

Tovarna pobištva

v TRSTU

ulica della Tesa

št. 46

Aleksand. Levi Minzi
ZALOGA
Piazza - -
Rosario št. 1
KATALOGI, NAČRTI IN
PROČAUNI NA ZAHTEVO.

Denarna posojila v vsakem znesku, protijamstvu, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja toliko na osebni kolikor na hipotekarni kredit, pod ugodnimi pogoji. Hipotekarna posojila v vsakem znesku se dajejo po želji strank proti primernim obrestim oziroma proti amortizaciji. Obrniti se je na JOSIPA ZIDARIC, ulica della Caserma št. 14, I. nadst. od 9.—12. predpol. in od 3.—6. popoldne.

Najboljša reklama za trgovce obrtnike, rokodelce in zasebnike sploh so „MALI OGLASI“ v „Edinosti“

solidno in elegantno

po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST — Via Malcanton 7

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najuspešnejše sredstvo proti

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

TEKOČINA GODINA

prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri

od lekarnarjev: sv. Jakoba in Josipa Godina, lekarna „All' Igea“, Farneto 4.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povračila ali pristi anticipatni pošiljatelj zneska 7 K franko poštne in avansa.

